

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 ер.,
на пів року 16 ер.

**Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“**

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 34 ер.)
а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 ер.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция
„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламацій неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попере-
днім вастереженням і залученням належи-
тості поштової.

В справах редакційних можна устно по-
розумувати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

ВИБОРИ.

Від дня, в яким розписано вибори до Ради державної, — по нинішній день — йде невиспуча праця кандидатів і наших провінціо-нальних організаторів. Нема вже майже села, де не скликано би досі передвиборчих зборів, де-б не роз'яснено народови всеї теперішньої ситуації. Отся агітація передвиборча напевно при-несе народови нашому не одну користь, бо не в однім місці згуртує людей наших під знаменем правди, під знаменем тих усіх змагань, якими мусить перенятись весь наш народ, коли маємо певно і рішучо скоро і неминучо дійти до красної будучности!

Напевно ще ніяка попередня передвиборча агітація не заворушила так умів нашого се-лянства, як теперішня. Треба однак дальшої горячої, щирої праці! Ні на хвилину не вільно випустити з рук золотої нитки, яка вяже тепер в одно всі серця і уми нашого люду! З без-личною брехнею йдуть у наші села всякі лже-пророки, тому всім нам не вільно відступати тепер від невиспучої праці! В одинокій Буко-вині, завдяки трудам щирих працівників на народній ниві, живеть ся нашому народови не так дуже гірко, як на інших землях руских, — треба отже всіма силами перти вперед, щоб в житє наше народне не дісталась ніяка ворожа сила! Великі задачі, які ждуть наших будучих послів у всіх напрямках народ-ної праці, вимагають сего, щоб за всяку ціну виїшли послами кандидати „Национальної Ради Русинів на Буковину!“ П'ятьох народних по-слів з Буковини — се конечно підмога нашим на-родним послам з Галичини і тому тепер, коли перший раз допущено весь нарід до рівного голосованя, мусить ся підмога тим певніше прийти до галицьких наших послів від буко-винських братів. — Та не лиш праця в пар-ламенті, але престиж дальшої народної роботи в нашім краю, вимагає сего, щоб заступниками народа нашого були лиця ті люде, які все та всюди підуть в народ для щирого труду в хо-сен покровдженних братів-селян, які вести муть наш нарід до народної свободи, до світла і до

розцвітту! В теперішній хвилі не вільно нам зражуватись ніякою дрібницею, не вільно вхо-дити в ніякі дрібонькі згляди, а всім треба однодушно і з запалом взятись до роботи, щоб виборче діло довести до гарного кінця!

По нинішній день йде така щира і го-ряча праця. Всі народні кандидатури наші стоять певно і добре! Се говоримо радо і отверто. Звертаємось однак з просьбою до всіх наших людей, щоб якраз тепер, в остан-них тижнях борби, ще сильніше кинулись до праці, ще живішшу акцію розвинули, бо перед всіма нами все бути повинна та певність, що побіда наших кандидатів, се не лиш їх осо-биста побіда, але побіда народної ідеї, здобуте нового, широкого терену для народної, так по-трібної праці. В отсих найблизших днях поба-чимо хто живий, а хто для праці помер, хто береть ся за діло, а хто кінчить на словах. Ба-жаємо собі однак — і ми певні того, що в наших кругах знайдеть ся досить молодечої сили, щоб день 14. мая повитали всі буко-винські Русини, як день тріумфу і великої побіди!

Передвиборчі вісти.

Із вижницького округу.

Збори мужів довіря судового по-віта Вижниця. В вівторок, 23. с. м. відбули ся в Вижниці передвиборчі збори, в яких на запро-шене посла на сойм п. Н. Василька взяли участь всі мужі довіря сего судового повіта. В президію зборів вибрано: протополу Осташика, нач. гром. Андрея Матіоса, містобурмістра Анчеля Дав-бера і нач. гром. Матейчука; писарями були надуч. Гордійчук і севр. гром. Войчук. Посол Н. Василько виголосив справозданє з своєї діяль-ности в парламенті і соймі і яко головну задачу заступ-ників мужицких в новім парламенті навів слідуєчі про-грамові точки: Заведенє прогресивного податку від до-ходу при увільненю від податку річного доходу в сумі до 1200 К; розпарцельованє великої посілости збіділих ділчів між селян; введєнє дешевого кредиту для них; забезпеченє мужиків в разі слабости і нещастя; перебранє тягарів науки в народних школах держа-вою; відшкодованє громад за роботи порученого вруга діланя; скороченє служби військової, зглядно

заведеня дворічної служби. — Русини і Румуни в краю мусить в інтересі мужицного населєня дома-гати ся: щоби у всіх школах, урядах і церквах були учителя, урядники і свьашченики їх націй, мужі, які б сподучили інтерес держави з інтересом своєї власної нації. Обовязком також і мужицких послів є заступатись за піднесенєм торговлі і промислу в краю, щоб спролетаризованому мужицтву дати жерело зарібку і доходу. З тої самої причини є обовязком мужицких послів Буковини, як найгорячіше попірати закони, що мають на цілі по-лішшенє долі робітників. Бук. рускі послы мусять з своїми товаришами в Галичині іти рука в руку, бо лише в порозуміню всіх заступників руского народу, зацвите для Русинів в Австрії красша будучність. За-ложєнє середних шкіл для Русинів як також основанє самостійного руского університету буде одною з основ-них цілей діяльности руских послів. Доложить ся ста-раня, щоб здійснити найважніші бажаня мужицтва, а то украєнєнє доріг і знесенє рогаток. Дальше по-дякував п. Василько за сердечні симпатії, якими його наділили виборці в протягу его дев'ятьдцяти праці в парламенті, та звернув ся до зібраних з прось-бою, щоб заощадили йому об'їзджуваня поодиноких громад округу, щоб він міг свій час і свою агіта-ційну силу посвятити підпомозі інших руских кан-дидатур. Бєсїду супроводжєно голосними окликами признаня, а коли п. Василько скінчив, піднялась справдєсна буря оплесків. Потім говорили ще началь-ник гром. А. Матіос, протоп. Осташик, ексарх Семанюк, парох др. Бриндзан, севр. громади Гіршгорні надуч. Гордійчук; всі бесідники висказали п. Василькови необмеженє довіре за його дотеперішню діяльність і просили в ім'я зборів о при-нятє мандату. Аклямований зборами, заявив п. Ва-силько готовність обняти однодушно припоручений йому мандат. Потім уникститували ся зібрані мужі довіря громад в повітовий виборчий комітет, який перебрав на себе переведєнє виборчої акції.

З черновецького округу.

В неділю, 21. с. м. відбуло ся віче в Вашків-цях н. С., на котрі прибули пп. посол на сойм Ма-лик, гр. прав. парох Грігоровіч, надуч. Вер-шигора, надуч. Одовійчук з Серету, надуч. Носевич як також учитель Глинка і Тотое-скул. По ядренній бесїді п. Малика порішено олноголосно попірати лише кандидатуру п. Спін-нула, а поборювати всяку иньшу. Про се рішенє повідомлено п. Спіннула, який через перешкоду на зборах не явив ся, і запрошено його на близькі нові збори в Вашківцях н. С. в цілі виголошеня програ-мової бесїди.

На просьбу уч. з Кучурова великого, п. Ко-жукара, поміщуємо отсе:

НАШ АЛЬБОМ.

В. Верховинський.

На елегійний мотив.

Я був в тім місті. Там шептали люди:
„Вона, небоже, — дуже-дуже хора!“
Скрізь улицями розхрістана Змора
Ішла за мною — говорила сумно:
„Я смерть, — щось буде, щось буде,
Се в моїй силі!“

І я шалів із жалю і розпуки!
То бачив статі її з давньої хвилі
Таку чудову... то десь грали глумно
Шалені тони вічної розлуки...

І снувалось за мною чорне трумво...

Яж в божевілью глузував зі смерті:
„Візьми коханку!... міртами вінчання
Звічай живого з тінею кохання
Любовю вічною, що душа смерті!“

Та все за мною Страх ніс чорне трумво.

8/III. 1907.

Дмитро Маногон.

КОНТРАСТИ.

(Конець).

Час, найліпший лікар, — кажуть. Та він сего до себе не міг притосувати. Час забрав з собою години, забрав дні, але не уздоровив його зраненого серця.

Контрасти явно виступали.

А станули вони високими гравітними скалами і все в боки ширшали. По однім боці скали стояла вона, молода, гарна його жінка, а по другім був він, молодий мужина, повний жару, любови, посєвати.

І скала ширшаючи розділяла їх що раз то біль-ше. Обое вони провадили бій з тою скалою, розбивали ногами, били п'ястком, товкли головою, — та дарма! Вони розходили ся в протівні сторони.

Хто бачив смертельно ранену дичину, яка зі-бравши всі свої сили піднесе ся, щоб утіти від ворога?

Висока, тверда скала була тим їхнім ворогом. Як умираючого до послідної хвилі його притомности потішає ся гадкою виадоровленя, так і вони мали на-дію, що розвіють скалу і знов стануть біля себе близько-близенько як давнішє.

А надію сю підтримувала тонка, золота нитка, що переходила крізь тверду скалу і лучила їхні серця. Вони віддалялись, нитка довшала і ставала тоншою.

Одного дня прийшов пізнійше з уряду до дому як звичайно і в лихім настрою. Вона поспитала його о причину спізнення.

— Ах, сей радник! який поганий шовініст!

— Що з тобою? — заговорила здивована.

— Конче старав ся мене переконати, що сенат мав рацію і що ми не заслужили на університет... Погана гниль...

— Та говори-ж до річи, що сталося?

— Правда, тобі ще невідома вчєрашня львівська подія на університеті. Маєш часопись, прочитаєш собі докладнійше.

Вхопила часопись і скоро перебігала очима стрічки вступної статі. Читаючи, що раз то більше червоніла а її дрібна рука мимоволі стиснулась в кулак.

— Ах, сей радник! — з відразою прошептїв він знова.

— Має повну рацію! сказала вона з натиском.

— Вам університет? Та-ж ви сей безчистите і мов та дич нищите і руйнуєте його... А поліція їх випустила... Ім варта всім голови постинати, не то що...

В нїм закипіла кров. Вже хотїв кинути ся на неї, поталувати, роздерти її, та в послідній хвилі погамував ся. Вона була його жінкою, котру колись так щиро любив і тепер, так, ще тепер нїтла любови вяже його з нєю.

— І ти до мене се говориш? — процїдив люто. Пізнала, що вколола його своєю бесїдою.

— Не гнівай ся на мене! — лагідно прошепо-тіла, і нахилила ся, щоб його поцілувати.

Поважана редакція час. „Neue Freie Lehrer-Zeitung“! На підставі § 19 правового закону прошу о приняті слідуючого спростовання неправдивої вісти надрукованої в числі з 20. цвітня під рубрикою „В справі надходячих виборів: Купаренко-Існескул“. Неправда, що я старався поборювати учительського кандидата Спинула, а правда, що я всіма силами прагнув для вибору інспектора Спинула, як свідчить о сьм віче в Кучурові великим 21. с. м.

Кучурів великий, 24. цвітня 1907.

Михайл Кожукар, учитель.

Із заставницького округу.

Віче Гакмана в Горошівцях. На віче, скликане Гакманом у неділю, 21. с. м. явилися виборці численно, аби відповідно привитати „чесного кандидата“. Др. Гакман плів щось, плів, на що однак ніхто не звертав уваги. П. Коверчук дав п. Гакманови добру відправу, завадав Гакманови тільки встиду, що й годі оповісти те все. Гакман хвалив ся, що він був рік послом, а люди кричали: „Неправда, бо лиш 18 днів, а як прийшло до важної справи, то п. Гакман утік на сторону дідичів“. Що слово скаже п. Гакман, а тут обесиплють зібрані його „таньбами“. П. Бричук говорив, що годі Гакманови вірити, бо він навіть свою фамілію бідну обдер, забравши від неї якусь там відомешину. П. Гакман казав, що буде за се скаржити, а люди кричали, що п. Гакман того їздить по селах, аби когось до криміналу вихати. П. Фуштей запитався зібраних, хто за п. Лукашевичем буде голосувати. Тоді всі піднесли руки в гору. П. Гакман скоренко спасє ся бігом, заликаючи „таньбами“ в його „честь“. — *Православний.*

3 кіцманського округу.

В неділю, дня 21. с. м. відбуло ся в Чорнавіці, садагурського виборчого округу, заходом місцевого комітету, передвиборче віче, на котре прибув із Кіцманя радник суду п. Іля Семака. Перед тріумфальною брамою, коло шкільного будинку, привитав дорогого гостя місцевий виборчий комітет, складаючий ся з радних громадських і місц. інтелігенції а начальник громадський Янів Андроник передав ему по стародавньому звичаю хліб і сіль. По втворенню віча начальником громадским, обяснив місцевий управ. школи С. Іванович короткими словами теперішній новий закон виборчий і вказав при тім на великі заслуги наших руских послів п. Николая Василька і д-ра Смал-Стоцького около руского народу на Буковині, за що віче висказало сим двома послам своє глибоке довіре. По тім виступив сам кандидат на посла радник суду п. Іля Семака і розказав в своїй довгій промові, навіязавши теперішню, дуже важну хвилю до давних часів, про всі кривди мужицкі, які робило ся бідному народові і вказав на то, чому і хто ті кривди чинив. Далше говорив п. кандидат про обовязки і задачі посла, та про нове виборче право і прирік розібравши докладно програму „Національної Ради“, що він, як стане лиш послом, все буде дбати о добро мужицке. Бесіду п. кандидата витали зібрані часто словами признання і окликами „славно“. Відтак промовляли ще Дмитро Гришук, Дмитро Малко й інші, по чім, на внесене упр. шк. С. Івановича, прийняло віче односторонню кандидатуру п. Іля Семака і обовязало ся его кандидатуру всіма силами підпирати.

В неділю, дня 21. с. м. відбулись в громадах Ширівці нижні (Слобідка) і Добринівці, садагурського повіта, передвиборчі збори на котрі

Він злегка відтрнув її від себе. Відтрнув перший раз.

Висока скала поширшала, а золота нитка зробила ся тонкою, майже невидною.

Від того часу проминуло вісім днів. Пропамятні події, які мали місце 23. січня на університеті, заворушили цілу суспільність. На адресу українських студентів поспіпали ся бомбастичні похвали і уличні лайки, називано їх найбільшими героями і звичайними драбами або завзятими гайдамаками. Заговорили преса, а кожда часопись зі становища своїх поглядів і настанов інтересів.

І став ся нечуваний факт, якого не повестидала би ся й Росія. Наступило некультурне, масове арештоване українських студентів...

Роздумуючи над новими вістями йшов з уряду до дому.

Вона повитала його в дверях вдоволеною усмішкою.

— А знаєш, тих драбів цоарештували...

— Кого?

— Та тих волоцюгів, українських студентів...

Сказавши сї слова, розклала руки, щоб його на привитане обняти. Йому в голові закрутило ся. Він чув, як нитка любови трісла, прорвала ся. Слаба, укрита подомінь ненависти бухнула тепер в повній силі.

Сильним замахом руки відтрнув її від себе. Вона упала на підлогу. Не дивлячись на неї, відвернув ся і пішов назад в місто.

Без ціли блукаючи вулицями, прийшов до переконання, що в своїй хаті має найбільшого, неприємного і найбільшого ворога свого народу...

Лукавица, 21. лютого 1907.

приїхав кандидат на посла п. радник суду Іля Семака. В Ширівцях нижних парох Дюн. Іласевич по службі божій представив народова в церкві кандидата п. Ілю Семаку, почім відбулись при великій участі збори в школі, на котрих по промовах п. кандидата і купця Гришука із Садагури та господаря Майданського із Рогізни, прийнято односторонню і односторонню кандидатуру п. радника Іля Семака на посла до Ради державної. — В Добринівцях, де збори відбулись о год. 2-ій по полудні, зібравось майже ціле село в школі. Начальник Василь Лаврін привитав п. радника Ілю Семаку хлібом і солю по старім звичаю. І тут народ по вислуханню промови кандидата односторонню пристав на кандидатуру п. радника Іля Семака.

*

В неділю, дня 28. с. м. відбудуть ся о годині 11-ій перед обідом передвиборчі збори в Ленківцях а о год. 3 по полудні збори в Раранчу.

В Ошихлібах відбуде ся на сьв. Юрія, в великодний понеділок, дня 6-ого мая с. р. о годині 11-ій перед обідом віче виборців під голим небом на подвір'ю господаря Мафтея Бабюка, на котре Ви. Ілю Семаку, як і доокочавних сусідів запрошає — *Комітет.*

Буковинські Поляки а вибори.

„Польська Рада Національна“ на засіданню 22. с. м. постановила порадити Полякам, які мешкають в руских округах, не виступати проти кандидатів „Національної Ради Русинів“. Ник. Василка, радн. Семаки, секр. Лукашевича, проф. Пігуляка і інсп. Спинула, — а здержати ся від виборів.

Виборчий рух в Австрії.

Виборча боротьба в цілій Австрії є спокійніша ніж у нас, і веде ся більше в днівниках, ніж в дійсности. О якійсь „згальванізованю“ мас — пише „Zeit“ — через заведене загального голосовання нема ані бесіди, як також о зміні боевих кличів. В мішаних краях західної Австрії виборча акція веде ся головню під гаслом національної боротьби.

Розширене виборче право в західній Австрії лише збільшило або (релятивно) зменшило число виборців поодиноких сторонництва, а не усунуло, як се пр. в Галичині стало ся, найважнішого чинника в висліді виборів... Не усунуло його, бо сей чинник: самоволя адміністративних властей, там ніколи не існував. Супротив того, з малими виїмками, результат виборчої кампанії в західній Австрії дасть ся з гори обчислити. Властиве напружене проявить ся доперва при тіснійших виборах.

Сю ситуацію зрозуміли передовсім соціальні демократи, котрі в самих лише німецьких округах поставили до 200 кандидатів і при тіснійших виборах можуть відограти важну роллю. Знаючи обчислюють, що з цілої Австрії соціальні демократи здобудуть 40 до 50 мандатів.

Дуже багато кандидатів поставило також християнсько-соціальне сторонництво. Обмежена доси майже лише на сам Відень партія зрозуміла, що сторонництво мусить заціпеніти і згинуть, як обмежить ся до національної боротьби в столиці, як не розширить програми і терену акції. Для того християнсько-соціальні висунули своїх кандидатів в цілій дольшій Австрії, в альпійських краях, в Чехії, в Моравії і в Буковині. Вигляди для сторонництва мають бути користні. Число послів сего сторонництва в Відні здаєсь лишити ся незмінене, а значне число прибуде ще з інших країв. Християнсько-соціальні висунули доси 184 кандидатів, а їх ліста ще не замкнена. Важним тереном борби є альпійські краї, де против християнсько-соціальних кандидатів виступають кандидати сторонництва клерикального. Виборчий компроміс між сими сторонництвами не є виключений, бо оба сї сторонництва здаєсь будуть творити в новій палаті одну парламентну групу. Як між клерикалами і християнсько-соціальними прийде до компромісу і як сей компроміс перейде в виборів на парламент, то обі групи разом будуть репрезентувати найбільшу в парламенті силу.

Німецькі людоці іменували доси 78 кандидатів. Обчислюють, що 35 з них здобуде мандат гладко, а 10 при тіснійшій голосованню.

Німецькі поступовці усадовили ся головню в Чехії і на Моравії і здаєть ся вийдуть в давній силі. На увагу заслугоє кандидатура головного провідника чеських Німців, Елінгера, против Вольфа в Трутнові.

Вільні Всепімці (група Вольфа) мають в Чехії неспокійні вигляди. Всепімці Шенерера пішли ділком в розсипку. Головна підпора Шенерера, п. Франко Штайн, може упасти против соціального-демократа Шумаєра.

Німецькі консерватисти і деякі чеські ведуть борбу о мандати, з добрим виглядом, на підставі чисто аграрної програми. Визначнішими кандидатами в сій групі сугь: Бернрайтер, Дейм, Штірлі і Ауерсперг.

В чеськім таборі виборчий рух на хвилю притих з причини присутності цесаря в Празі. Говорять, що цілюю подорожі цесаря до Праги є між иньшим скріпяти позицію Молодочехів, загрожених радикалами і крайніми аграристами. Числять на се, що ся цесарська візита, котра є великим триумфом політики Па-

кака і Крамаржа, дійсно поправить захитані вигляди молодоческих кандидатів. Мимо того дуже можливе, що Молодочехи стратять в користь аграристів майже у всіх сільських округах. В містах Молодочехи удержать ся в наслідок компромісу з Старочехами.

З ліберальних Словінців перейде здаєть ся лише бурмістр Любляни, популярний др. Грібар. Інші мандати здобуде католицьке сторонництво. — (За „Ділом“.)

Політичний перегляд.

Коронуване короля Угорщини.

В угорській часописи „Egyetertes“ предложує посол Кмети, щоб з нагоди 40-літнього ювілею коронування короля, короновано архикнязя Франца-Фердинанда королем Угорщини. Він наводить, що в угорській історії лучалось нераз, що в цілі оминення міжпанованя та задоволення батьківського серця монарха як також і нації, ще за жити монарха вибирано і короновано наслідника. Так короновано Фердинанда V. ще за жити Франца I, а в р. 1848 було-б заощадилося краєви не одно горе, коли-б Франца Йосифа I. укороновано ще за панованя Фердинанда V. Хай правительство дасть ініціативу до того, щоб в рами ювілею коронування додано також коронацію наслідника угорського престолу.

Злука молодочехів з старочехами на час виборів.

На час виборів злучились оба противні чеські табори, молодочехи з старочехами. В справі близьких виборів оголосили спільну відозву до чеського народу, в якій в першій лінії підкреслюють борбу о здійснене чеського державного права. Далше акцентує відозва жадане рівноправності мови чеської у всіх властях як також конечність заложеня чеського університету в Моравії і вказує на право чеської нації, яке їй забезпечує відповідний вплив на державну управу. Прикінці відозви говорять ся: Під сю поважну хвилю слід занехати всі підрадні внутрішні особиді, а сильна і велична національна ідея хай скріпить нас. Найне розбивають нас станові і соціальні ріжниці. Коли ми в будучім парламенті будемо поступати як збита лава, тоді даремний всякий напад на нашу позицію і ми здобудемо собі на законодавство і на державну управу приналежний нам вплив.

Вибори до камери в Іспанії.

Коли в Іспанії взяло верх клерикальне сторонництво, зараз розвзяно камеру і розписано нові вибори на день 21. цвітня. За три місяці мало правительство досить часу приготувати вибори в правительственным дусі. Немалих політичних функціонерів усунуено, а найвпливовіші посади заповнено правительственными повіренниками. Яркий примір своєї реакційности положило правительство в тім, що усунуло з посади ректора севільського університету, знавого як знаменитого вченого. І нічого не поособили протести зі сторони студентів. Таким робом зискало правительство прихильну для себе більшість, хочь також і шанси републиканців поширились, тимбільше що і в самій столиці вийшло 3 републиканці а й Валенсія вибрала таке саме число. Доси звісні 336 результати. В се число входять 260 послів правительственных, 7 демократів, 4 незалежних, 15 карлістів і 50 републиканців.

Папері Монтаніного.

Дневник „Фігаро“ оголосив папері Монтаніного, які є крайно компромітуючими для кермуючих кругів в Франції. Компромітують вони і теперішних міністрів і бувших, як Андре і Комба. В сій справі назначено парламентарну комісію, яка має розслідити подані в дотичних паперах факти. Комісією здивували справоздання, які Монтаніні посилав до Риму, а які доказують, що він з'організував цілу поліцейську систему, щоб ватикан інформувати про офіційні та приватні осіб. Прим. в одній такій записці дає Монтаніні образець родинного життя графа Яметеля, що живе в подружжю з мекленбургською принцесою. Граф Яметель не мав графського титулу з роду, але одержав його від папи. Однак він не є досить побожний, бо „парох церкви Сен Пер, в якого окрузі стоїть мешкане графа, не тямить, чи бачив коли графа в церкві“. В тім самім письмі говорять ся про иншого аристократа, про котрого каже ся, що він „правильно являє ся на модно і що він завжди сповняє свої обовязки як добрий християнин“. В одній ноті жалує ся Монтаніні на строгість міністра війни Берто проти клерикальних офіцій, говорять про парламентські дебати, і висказує бажане, щоб Комба скоро уступив. В богатох нотах балакає ся про фінансові операції, які Монтаніні вів в Парижі на рахунок ватикану. Про офіційні довідував ся Монтаніні від єпископів і архієпископів Франції. Оголошеня парламентарної комісії про її досліди на паперах Монтаніного роблять немиле вражене не лише в Франції, але і в Німеччині та Іспанії, бо говорять ся в них про річи, які нарушають особисті почути осіб з пануючих династій в Німеччині та королівської родини в Іспанії.

Події в Росії.

Поголоски про розв'язання Думи.

Нагло і для західної Європи цілком несподівано, якраз по першій надії, що нещастя вже минуло, нараз виринуло в останнім часі знова прикре прочуте, що і другу Думу правительством розв'язав. Всі найновіші денники російські заговорили вже про сподіване розв'язання Думи. Хоч ніхто не видить до сего ніякої причини, все-ж таки думка про розв'язання Думи ширить ся і здобуває собі широку популярність. Само правительством заявлено ся справді проти висновків проф. Мартенса в його статті в „Times-i“ про розв'язання Думи і впевняло, що воно все хоче щиро працювати поруч з Думою, — а однак чимраз сильніше відзивається ся здогад про безуспішність всіх заходів умірковано лівих послів Думи, щоб охоронити сьвятиню російського конституціоналізму від нового катаклізму. В останнім числі „Zeit-ung“ находимо в тім напрямі цікаву енуціпацію Століпінна, яку уділяв він онді заграничним кореспондентам. Століпін розяснює тут справу конфлікту правительства з Думою що до знатоків в комісіях Думи і говорить, що більшість теперішніх послів сь-крайній політичній аналь-фабети, які самі в нічім не орієнтують ся. З такими послами годі працювати, бо вислід їх праці мусить ринятись — нулі. Щоб зарадити сему і щоб вдержатись при житю, Дума постановила запрошувати до комісії спеціальних знатоків в скрутних а важних квестіях. Сему противилось правительство. Остаточно подагджено справу так, що в комісіях Думи можуть з'являтись знатоки, о скілько на се при кождім візванню згодять ся Століпін. О що йде тут правительству? Правдоподібно справа маєть ся так: Правительство докладало всіх старань, щоб до другої Думи не увійшли ті вельми інтелігентні і поважні послы, яких бачили ми в першій Думі. Се правительство в більшій часті удало ся. Дума осталася без більшости розумних і інтелігентних давних послів і Століпін з очевидною втіхою голосить тепер перед всім сьвітлом, що Дума без інтелігентних послів не може працювати, отже — quod demonstrandum erat — не має рації до життя. Дума хоче придбати для комісії фахових спеціалістів і знатоків як дорадників і в той спосіб повести роботу. Правительство однак мудрих еліаборатів в комісіях не хоче, бо тоді годі вже думати про розв'язання Думи. Ось тут, в тій скрутній ситуації найкраще придивитись можна всій поганій хитрості російського правительства зглядом Думи. Коли Століпін має рішати про допущення кождого знатока до комісії (в парламентах західної Європи звичайна се пова), то дуже можливо, що при таких нагодах прийде найлегше до конфлікту між Думою і правительством і останнє розв'яже другу Думу, як розв'язало першу. Тоді ограничено бы ще далі російське право виборче і долю Росії віддано би третій Думі. Оціня публична в Росії починає вже числитись з тою можливістю. — „Vossische Zeitung“ одержала телеграму з Петербурга, що Думу розв'язуть дня 30. цвітня і що сечас появлять ся нове виборче право. Нова Дума малаб бути скликана вже по двох місяцях по розв'язанню другої Думи.

Праця в Думі.

До аграрної комісії вибрано 15 кадетів і їх госпітантів, 18 трудовиків, 12 соц. демократів, 9 соц. революціонерів, 5 соц. народної партії, 5 Магометанів, 10 Поляків, 15 уміркованих та октябристів і 5 безпартійних. Дальших п'ятих членів вибере Дума пізніше. Із складу комісії легко можна догадатись, що примусове вивлащене приватної посідлости перейде в комісії цілком певно. Квестією лишається ся се справа винагородження. — На порядок денний засідання з дня 22. с. м. прийшла робіт дальшої земельної дискусії інтерпретация в справі осудження політичних злочинів. По гарячій дискусії за внесеном правичі голосували „праві“ послы і соціялісти, — проти голосували кадети. Внесене упало (128 гол. проти 245.) — Інтерпретация в справі знущань над в'язнями прийнято одностайно. — Президент Думи Головін був на аудієнції у царя д. 23. с. м. — Дня 23. с. м. 46 послів предложило проєкт уставу в справі автономії Польщі. Пуришкевич крикнув при тім: „Се ганьба, що Дума займаєть ся такими нісенітницями.“ — Деякі останні вісти (між иншим стаття Піхна в „Кієвлянин-у“) впевняють, що поки-що Думи не розв'язуть.

НОВИНКИ.

Чернівці, 25. цвітня 1907.

Вісти з російської України. Незабаром у Харкові має виходити українська щотижнева газета: „Українське життя.“ Редакція має на думці пристосувати свою газету до потреб широких верств народу, як змістом і формою, так і дешевою ціною. — В Київі відбуде ся дня 20. с. м. концерт в пам'ять 46 роковин смерті Т. Шевченка. В концерті взяла участь трупа Миколи Садовського і артисти: О. Машуга, М. Старіцька, Н. Заньковецька, М. Садовський і другі. Співав великий хор (більше, як 120 людей). Дохід призначений для київської „Просьвіти“. — По-

ділська „Просьвіта“ одержала дозвіл відкрити в Жванці бібліотеку-читальню. — В київській університеті на практичних виправах у професора Перетца прочитав онді оден із студентів реферат українською мовою на тему: „З історії українського язикознавства.“ — Думська українська часопись таки має виходити незабаром. У ній брати муть участь опріч послів у Державній Думі українські письменники: Волков, Славинський, Чижевський та инші. — Українська опера. Артист М. Садовський складає своє товариство так, щоб можна було ставити й опери. Думка ставити опери Лисенка, Аркаса, Яновського, та опери чужосторонніх композиторів в українському перекладі. — Відділ українських домових виробів має бути досить великий на господарській виставі в Єлисаветграді, що має відкрити ся 25. квітня. Полтавська земська управа посилає на ту виставу багато виробів своїх майстерень, що мають вже певну славу. — Чорносотенський оратор в українській селі. З м. Голованівського (на Поділлі) повідомляють: сими днями приїхав сюди член „союзу р. н.“ маючи на меті організувати місцевий відділ союзу. Зібравши перед народною чайнею селян, агітатор почав їм докоряти, що серед них вивітрилось патріотичне почуте. Причина сего „сумного“ явища захована на думку оратора „в жидях“, яких уже, мовляв, занадто багато розвелось по селах та містечках... Тільки що оратор розп'янувся на сю тему, як до него підходить поважний дядько й каже забирати ся „к' бісовому батьку“. Аудиторія виявляє своє спочуте до дядькової пропозиції. Ораторови нічого не лишило ся робити, як мерщій утікати.

З галицького виборчого руху. В міській окрузі Бережани-Ходорів-Рогатин виступав досі як кандидат за рамена української соц.-демократичної партії др. Володимир Старосольський. Коли однак провідник української соц.-демократії в Австрії д. Микола Ганкевич повернув в останнім часі до цілковитого здоров'я, др. Старосольський відкликав особним публічним письмом свою кандидатуру із сего округу та відступив її д. М. Ганкевичеві. Кандидатура має всякі добрі вигляди. — В останнім числі „Діла“ читаємо, що „Народний Комітет“ нічого не має проти сего, щоб в брідській окрузі кандидував побіч д-ра Петрушевича (нац. демокр.) бувший заслужений і потрібний посол п. Олександр Барвінський.

Руска мова урядова в галицьких громадах. Досі заволо у себе 1347 громад руску мову урядову. Санціонований законопроект Абрагамовича дав почин до сего поступу.

Здемасковане Відмана. „Bukowiner Deutsche Zeitung“ оголошує лист посла Василяка, до д-ра Скедла, який наглядно характеризує „політика“ Відмана: „Чернівці, 1. цвітня 1906. Високоповажений пане Товаришу! Зі зглядом на нашу устну розмову, хочу Вам відповісти до моїх переконань, щоб завжди то, що тверджу, всюди і перед всяким форум застунати, — слідуюче подати до добровільного ужитку: Коли сього часу розходило ся о кандидатуру маї. дир. п. Відмана, узгадуючи його статю в „Bukowiner Post“, в якій він висказував ся проти спільного поступовання Німців з рум. великою посідлстю, був я за Відманом, тимбільше, що його горячо попірав редактор Штекель. Товариш Штравхер недовіряв Відманові, через що сей вишукував мене нераз в моїм помешканні в цілі розвіяння сумнівів Штравхера і в часті в чотири очі, але й кілька разів в присутності редактора Штекеля, кленучись своєю родиною і т. п., говорив мені, що його спільне поступоване з християнсько-німецьким напрямком має лише на цілі, виведати собі довіре провідників сего сторонництва, зміцнити своє становище в німецькій товаристві, щоб опісля се товариство чи то прийнятем жидівських членів зреформувати в ліберальний змісл, чи то зовсім знищити і на всякий раз розв'язати християнсько-німецьке сторонництво. Адміністраційного радника Вольфа називано свого часу часто нужденно дурним, проф. Вольфа філістром-політиком найгіршої сорти. Людий сей категорич хотів Відман — як він тоді виражав ся — „коли лише візьме верх у Німців, копнувши як псів, викинути з партії.“ Сей рід його виступу проти християнсько-німецького напрямку, узгадуючи ще його potwierdжене під присягою, яку він завісідг долучував до своїх слів, навів мене на думку, що він дійсно задумує політику Німців Буковини повести наново в ліберальний табор і о сїм переконав я д-ра Штравхера. Як я вже на початку снімнув, уповажнюю Вас, поважаний пане Товаришу, зробити зі змісту сего листа ужиток по Вашій волі, а я готов в кождій хвили все potwierdити навіть перед судом. З уклонами Ваш Николай Василько.“

Бійка на вічу. По виборчій вічу в неділю дня 21. с. м. прийшло до бійки на ринку між сторонниками Штравхера а Валштайна. Ситуация була така грізна, що Валштайн сховав ся до каварні „Габсбург“. Однак товпа вдерла ся до каварні і там прийшло до бійки. Згашено світло і тим способом улекшено Валштайнову утечу. Поліція увязнила багато осіб.

Субвенция. Міністерство рільництва уклало Раді культурі краю на рік 1907 такі субвенції: 1. На закупно насіння 6000 К. 2. На штучний гній 3500 К. 3. На заложене взірцевих місць гноєня 2500 К. 4. На

господарські пробні справи 2000 К. 5. На закупно господарських машин і знарядів 4000 К.

З учит. семінаря. Проф. тутешного учительського семінаря, п. Василь Сімович, який задля слабости пробував цілий рік на відпустці, обняв вже свій чин наново.

Шкільні ферії. Міністер просьвіти зарядив, щоб шкільний рік 1906/7 в середніх школах, учительських семінарях, а також в школах промислових, торговельних і подібних заведених, де доси кінчив ся аж 15. липня, в сїм році закінчив ся виїмково вже в суботу 6. липня під услівем, що науковий матеріал до того часу буде вичерпаний і що відпадуть ферії з причини спеки. Се розпоряджене важне лише на рік 1906/7. Принципіальне рішене що-до постійної зміни ферій западе аж по укінченню відповідних дослідів.

Жидівські народні пісні. Жидівське нац. акад. товариство „Зефіра“ звернуло ся перед кількома місяцями до мін. просьвіти з меморандум, в яким вказує на задумане міністерством видане збірника народних пісень всіх націй Австрії, і просить, щоб міністерство прийняло в збірник також і жидівські народні пісні. До сєї петиції долучив проф. унів. др. Фрід-вагнер, на якого руки передано просьбу, довгий прихильний реферат. Недавно появила ся відповідь від міністерства, яка цілковито признає домагання „Зефіри“ і обіцяє долучити жидівські народні пісні в згаданий збірник. Тов. „Зефіра“ робить тепер всякі можливі заходи, щоб таке важне для жидівської нації діло привести до гарного кінця.

Пересторога перед виселенєм. Ремісникам, торговельним послужникам і и., відраджує ся вивандрувати до Ріо Гранде де Сул. Також господарські робітники не находять там ніякого зарібку. Непевні також вигляди для виченого зв'язу, як для правників, філософів, інженерів, ветеринарів і инших, дальше для артистів і учителів народних шкіл. Одні лікарі можуть числитися на добрі вигляди тоді коли зв'язують ся виконувати свою практику в середині краю. Заграничні лікарі не потребують в Ріо Гранде де Сул піддаватись іспитованню, лише мусять свої дипломи, легалізовані бразильським заступництвом в Європі, дати зареєструвати а також у санітарної власті виділати собі дозвіл на практиковане. Також приватні учителі, що можуть уділяти науки латини, французького і математики, як також і учителі музики найдуть заробок в місті Порто Алегр, коли вони здібні, образовані а надто ще мають зв'язи і припорушення. Мушкітні родини з маленьким майном (800—1000 К) могли би виправді і за незлої якості землі і дешевої ціни за ґрунт найти не злі умови до оселення, однак поки-що і їм відраджуєть ся вивандрувати, а то зі зглядом на злі комунікаційні відносини в цілм краю а передусім в нових, від вської торговельної міцності віддалених колоніях, так що колоністам відобрана всяка сиромога, доставити свої продукти на торг або збути їх в який инший спосіб.

Желізнича катастрофа в Румунії. На лінії Яси-Пашкани лучило ся в ночи з понеділка на вівторок велике нещасте, якого жертвою стали чотири особи, а чотири понесли тяжкі рани і борять ся зі смертю. Тягаровий потяг зійшов з шин, через що експлодували кінти обох машин, що тягли більше як 40 возів. Кілька возів з оливою запалились. Однадцять возів розторошилось. Причиною катастрофи узнано зм'якнене фундаменту під дорогою.

Наслідки гри в Монте Карльо. Віденського математика д-ра Арманда Черіоля знайшли онді перед полуднем в его помешканні в кухні — неживого, сидячого перед газовою печею. Др. Черіоля отворив курок від проводу газового і в той спосіб доконав самоубийства за допомогою затравля газом. В передній комнаті знайдено карточку, на котрій було написано: „Дозорче, біжи борзо на поліцію, я лежу неживий в кухні“. Дозорець знайшов его неживого і завізав статистику ратункову, але тога вже не могла его відратувати. Показало ся, що др. Черіоля був недавно тому в Монте Карльо і програв там 15.000 франків. Тоту страту взяв він собі так до серця, що постановив відобрати собі жите.

Зміна льокалю товариства укр. студ. „Січ“. Отсим подаємо до публичної відомости, що наше товариство спроваджує ся від 1. мая 1907 на вулицю паньську, ч. 22 у подвір'ю. — За Виділ тов. укр. студ. „Січ“: І. Рокска, голова, К. Кирстюк, писар.

З тов. „Руска Школа“. Пригадуємо, що в суботу, дня 27. с. м. о 8. год. вечером відбуде ся в комнатах „Народного Дому“ другий виклад проф. д-ра Ст. Стоцького про науку рускої мови. За виділ: А. Клим.

Зарад дівочої бурси в Чернівцях пошукує інтелігентної настоятельки. Зголошена у совітника М. Галіца, ул. Сьв. Тройці ч. 16.

Купуйте книжочку: „Приписи про вибори до Ради державної“, видаву д-ром Когутом. Ціна примірника 50 сот. Набути можна в друкарні „Рускої Ради“, Чернівці, ул. Петровича ч. 2.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{10}$ сторони 5 К., $\frac{1}{20}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.
Зарубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленнях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Належитості за анонси марками поштовими не приймає ся.

Запрошежє

на

Загальні збори „Рускої Каси для ошадн. і пож.“

стоваришенє зареєстрованє з ограниченою порукою

в Чернівцях

що відбудуть ся **в суботу, дня 11. мая 1907. о годині 5-ій по полудни в сали „Народного Дому“**, при участі щонайменше всіх членів, а колиб загальні збори не могли відбути ся через то, що не явило ся відповідне число членів, то о годині 6-ій без огляду на число явивших ся членів з отсим порядком дневним:

1. Прочитанє протоколу;
2. Справозданє касове;
3. Внесеня старшини;
4. Вибір ради надзорчої;
5. Вільні внесеня.

Чернівці, в маю 1907.

Др. Стефан Смаль-Стоцкий,

I. Рахунок оборотів за рік 1906.

Приходи			Розходи	
К	с		К	с
116643	53	Вплачені паї	5107	43
14104	69	Фонд резервовий	419991	72
687404	15	Вкладки	1443948	—
816145	—	Сплата векслів	186070	87
30431	90	Сплата скриптів	17930	55
51111	60	Пібрані відсотки	276880	—
441975	—	Кредит банковий в Бук. Банку кр.	183450	—
392820	—	Кредит банковий в Сел. Касі	1801	70
4086	—	Дівиденди від паїв	3915	49
11471	08	Провізия	1000	—
		Виплачені паї	5632	50
		Вкладки	3490	—
		Пожички на векслі	390	—
		Пожички на скрипта	643	90
		Виплачені відсотки	11931	16
		Зворот кредиту банкового в Б. Б. кр.	4009	63
		Зворот кредиту банкового в С. К.		
		Виплачені дівиденди від паїв		
		Виплачено на адміністрацію		
		Інвентар		
		Ріжні паї		
		Платня урядників		
		Чинш		
		Податки		
		Відсотки від вкладок щадничих		
		Готівка з кінцем 31. XII. 1906. р.		
2566192	95		2566192	95

Оборот в р. 1906 виносить: кор. 5,132.385'90

II. Рахунок страт і зисків.

Страти			Зиски	
К	с		К	с
17930	55	З рахунку відсотків	51111	60
3915	49	" адміністрації	11471	08
11931	16	" відсотків від вкладок	—	—
7206	58	" побраних	—	—
3490	—	" платні	—	—
390	—	" чиншу	—	—
643	90	" податків	—	—
17075	—	" чистого зиску	—	—
62582	68		62582	68

Чернівці, дня 31-го грудня 1907.

III. Рахунок білянсу.

Актива			Пасива	
К	с		К	с
4009	63	Готівка	165095	—
5632	50	Ріжні паї	209370	—
627803	—	Векслі	2284	30
155638	97	Скрипта	111536	10
1000	—	Інвентар	14104	69
		Довг банк. в Б. Б. К.	267412	43
		" " " С. К.	7206	58
		Дівиденди	17075	—
		Паї		
		Фонд резервовий		
		Вкладки		
		Пібрані відсотки		
		Чистий зиск		
794084	10	Разом	794084	10

ПОДЯКА.

До глубини серця горем тронутий стратою мого дорогого батька, який упокоїв ся минушого тижня у Львові, почуваю ся до милого обовязку отсею дорогою Всім подякувати за будьто надіслані листи кондоленційні, будьто за оказанє мені жичливости та висказанє слів потіхи та розради в хвили розпуки, будьто за участь в похороні а особливо дякую сердечно Вп. Др. Л. Когутуви, який не жалуючи трудів. прибув до Львова в цілі віддання дорогому покійникови послідної прислуги. — Спасибіг.

ЧЕРНІВЦІ, дня 25. н. ст. цвѣтня 1907.

Омелян Могицький
касхер „Рускої Каси“.